

Nieuwsbrief

Rubisco: Alumnistichting Biologie Olympiade

Nieuwsbrief Olympiade #11

17 september 2013 — De volledige nieuwsbrief is [hier te lezen](#).

Beste oud-olympist,

De zomervakantie ligt achter ons, maar daarmee is ook het nieuwe collegejaar en olympiadejaar begonnen – en dat is natuurlijk mooi nieuws! In deze nieuwsbrief geven we een terugblik op de afgelopen zomer en blikken we vooruit naar al het moois dat komen gaat. Veel leesplezier!

Olympiade update

We blikken terug op een geslaagde en bijzondere IBO.

● Terugblik IBO

Eva Deinum

Op zaterdag 13 juli kwam een groep van 8 oud-olympisten - onder escorte van de "Zwitserse Garde" - de stad Bern binnenfietsen, keurig op tijd om Ange en het team op het station op te wachten. Die avond zaten er 19 Nederlanders, overwegend oud-olympisten, in een restaurant om hun komst te vieren, waarna een heus "openingspektakel" volgde rond de fontein op de Bundesplatz, ook wel omschreven als "watergevecht". De volgende dag werd het openingspektakel nog eens dunnetjes overgedaan met een ongekend groot supportteam op de publieke tribune. De supporters zijn vervolgens op vakantie gegaan, voor ons begon het echte werk.

Dankzij een vernieuwend IT-systeem en een programma dat meer ruimte liet voor het vertalen, had de jury het relatief makkelijk: na beide vertaalsessies bleek er nog tijd over voor een drankje in de stad. Voor de deelnemers betekende het een primeur: de theorietoets werd afgenomen op tablets. Dat het vertaalsysteem zo goed functioneerde was mede te danken aan onze eigen Roel, die voor en tijdens de IBO druk in de weer geweest is met programmeren.

Verder was het een IBO zoals veel IBO-gangers zich kunnen voorstellen: een week vol internationale indrukken, nieuwe vrienden, workshops jodelen, alpenhoorn blazen en houtsnijden, en na afloop van alle toetsen een rockconcert voor de deelnemers op de Bundesplatz, uiteraard met een reprise van "ons" watergevecht.

Voor mij persoonlijk was het ook een speciale IBO, namelijk georganiseerd door een team rondom een paar Zwitsers die ik in 2000 als mede-deelnemers heb leren kennen, en bovendien mijn laatste IBO. Niet dat iemand wilde geloven dat dit echt de laatste keer zou zijn.

Helemaal aan het begin, op zondagmorgen, hebben we met de Nederlandse jury en deelnemers een kopje koffie/thee gedronken in het "Einstein café". Hier kregen we buttons mee met de profetische tekst:

“Relatively the best”. Met drie zilveren en een bronzen medaille hebben Fransje, Rik, Fenne en Sfia een fantastisch resultaat bereikt. Alleen het resultaat van 1993, toen de olympiade in Utrecht gehouden werd, staat hier nog boven.

Nog nooit waren er zo veel supporters naar de IBO gekomen om het Nederlandse team aan te moedigen, zelfs niet toen het in Brussel in 2001 veel dichterbij was. Over twee jaar is er met Denemarken een kans om dit record te overtreffen. Wie gaat er mee? ;-)

● Fietsgekte: een case study

Marije ter Wal

De mensheid kun je grofweg indelen in twee groepen: De Idioten, zij die gewoon doen wat in hun opkomt en De Ramptoeristen, zij die, soms vol van verbazing, soms met leedvermaak, het werk van de idioten gadeslaan.

We bestuderen de zomer van 2013. De meteorologische zomer van 2013 begon tussen de ontluikende vriendschappen van de jonge generatie olympisten in het vredige Wageningen, maar de olympistische zomer was al jaren eerder begonnen: tijdens een iets te langdradige juryvergadering bij de IBO in Taiwan, juli 2011, waar een slaapdronken Zwitser het Nederlandse team uitdaagde naar Bern te fietsen. In het jaar dat volgde verscheen langzaam een scheidslijn in de groep van oud-olympisten en bij een achtal kwamen langzaam de eerste symptomen van idiotie bovendrijven. Binnen ettelijke maanden veranderde de symptomen in een ware gekte. Binnen de kortste keren kenden ‘de acht’ het Nederlandse fietsknooppuntennetwerk uit hun hoofd en gingen de gesprekken alleen nog over kettingen smeren, de juiste fietstas en zadelpijn. Ondertussen gingen er bij de ramptoeristen hier en daar een wenkbrauw omhoog en werd in stilte een begeleidende ramptour voorbereid.

Op 3 juli van dit jaar bereikte de gekte het hoogtepunt. Gewapend met fietsbroek, helm en (nieuwe) toerfiets verzamelden Eva, Imma, Jord, Leonie, Diederik, Remie, Nico en ondergetekende in de vroege ochtend in een regenachtig Roermond. Onder toezien oog van uitzwaaijer Bert en ramptoerist-infiltrant Roel (bestuurder van een ronkende ‘vrachtwagen’ met Volvo-logo en fietsendrager-voor-het-geval-dat) hezen we onszelf vol verwachting in het zadel.

Vol goede moed gingen we op pad, maar het duurde niet lang voor de moed omsloeg in wanhoop: waarom was onze route niet aangegeven? We hadden nog zo ons best gedaan om bestaande fietsroutes uit te kiezen, zodat we niet steeds hoefden kaartlezen... Maar helaas: Duitsers blijken wel fietsroutes uit te willen stippelen op Nederlands grondgebied, maar vervolgens deze routes niet te voorzien van consistente bebording. Gelukkig voerde onze tocht ons snel naar Duitsland, waar de bekende Duitse stiptheid zich wel manifesteerde in routebordjes (in 90% van de gevallen). Wel moesten we concluderen dat aan een Duits fietspad andere eisen worden gesteld dan aan een Nederlandse, vooral de moddertolerantie is beduidend anders. Meerdere malen moesten we besluiten om van het aangegeven modderpad af te wijken en in plaats daarvan een ‘kanarieweg’ te trotseren: een weg waar auto's en vrachtauto's je met 70 km per uur voorbij zoeven en waarop je jezelf uit pure doodsangst een knalgeel hesje uitdost. Terwijl de regen langzaam opdroogde leek onze bestemming, het gehucht Kerpen, maar niet dichterbij te komen. ‘Het zou toch maar 75 km zijn?’ werd aan het einde van de middag verzucht. Pas later zou het ons duidelijk worden wat er aan de hand was: in de loop van onze voorbereidingen had de kilometer een nieuwe definitie gekregen. De 75 km werden er die eerste dag 105.

Met de aanvang van dag twee veranderde de regen in een stralende, bakkende zon. De regenpakpauzes maakte plaats voor smeerpauzes, waarin we liters zonnebrandcrème de Duitse natuur in gutste. We

trotseerden de eerste bergjes en Diederik verbeterde meteen zijn snelheidsrecord: 55 kph op een weg waar je 50 mag. Halverwege de middag bereikten we het eerste landmark: de Rijn. De rivier zou de week die volgde onze trouwe vriend zijn: een grijsblauw baken in een Duits doolhof van fietsroutebordjes. Rond half acht in de avond bereikten we eindelijk het Deutsches Eck in Koblenz, vanwaar we ons hostel

konden aanschouwen: een oud fort dat uittorent boven de stad, met een spectaculair uitzicht op de Rijn en de Moezel. Met 115 km in de benen schoven we onze fietsen in de kabelbaan en zweefden naar boven, om een paar minuten voor sluitingstijd aan te schuiven in het restaurant.

De dagen die volgden zijn in mijn herinneringen versmolten tot een eindeloze serie plaatjes van een zonovergoten Rijn, met aan de andere oever de spectaculaire Loreley, de ene naar de andere havenstad, hier en daar een fraai staaltje roestende industrie afgewisseld met vredige natuur. Voor mij ging het fietsen steeds makkelijker en was het steeds toenemende tempo geen enkel probleem.

Helaas kregen anderen wat last van pijntjes, soms door het tarten van de zwaartekracht door te proberen te kaartlezen, drinken en sturen tegelijk (de zwaartekracht won), soms uit domme pech. Ook de fietsen kregen het steeds moeilijker. Ondanks vertroetelsessies moest Remies ketting het nog vóór Karlsruhe voor gezien houden en konden Imma's tandwielen de Zwitserse grens nog maar net halen. Nico's fietsband wenste een team van 8 chirurgen en een fotograaf om te worden geplakt.

Na 6 dagen fietsen hielden we in het Franse Straatsburg een welverdiende rustdag. Naast het wegwerken van de enorme berg wasgoed, was de grootste uitdaging die dag om het appartementencomplex waarin we verbleven niet uit elkaar te doen vallen. Terwijl de keukenkastdeurtjes, gordijnroedes en elektriciteitsleidingen om ons heen naar beneden kwamen, genoten wij van de werkende (!) airconditioning, foute biertjes en idem Nederlandstalige muziek.

Toen we de Rijn na onze omweg via Straatsburg weer terugzagen was deze gereduceerd tot een smal stroompje, waarin een rubberboot nog vast kan komen te zitten: het teken dat we bij onze eindbestemming in de buurt kwamen. Nadat we, met bijzonder veel moeite, onszelf in en uit Basel hadden genavigeerd, verliep de reis verrassend soepel. Een uitdagende berg met een stijgingspercentage van 15% bleek een afgeknot puistje en ook de laatste etappe, van Zofingen naar Bern, bleek ondanks de vreemde kilometermaat prima haalbaar binnen de beschikbare tijd. Moe maar voldaan troffen we op zaterdag 13 juli 2013 de ramptoeristen aan in Bern. Om iets voor vier uur begaven we ons naar het station, om daar 'ons' viertal, het Nederlandse IBO-talent, met een ongekend grote delegatie in te zwaaien. Na 915 km door Nederland, Duitsland, Frankrijk en Zwitserland konden de fietsen gestald, de helmen af, de idiotie voor even voorbij, en ging de IBO beginnen.

Olympisten Activiteiten / Rubisco

Het laatste nieuws over activiteiten en stichtingszaken.

Terugblik Midzomerfeest

Rob Verlinden, Midzomerfeestcommissie

Dit jaar was het Rubisco Midzomerfeest in het thema van de Zweedse cultuur. Op 29 juni werden de aanwezigen onthaald met een drankje en Zweedse gehaktballetjes. Er waren drie medewerkers van de Ikea en natuurlijk de Zweedse Koning Karl Gustav. Het programma werd daarna begonnen met kwartet van Zweedse personen. Elke olympist ging voor één dag als een Zweeds persoon zoals Astrid Lindgren of Bjørn Borg door het leven. Met dit spel werd kennis met elkaar gemaakt en werden groepen gevormd.

Gelukkig zat het weer erg mee en konden we daarna allemaal het Park Schothorst in Amersfoort in. De commissie had een tocht uitgezet waarbij verschillende foto-opdrachten moesten worden uitgevoerd. In drie groepen gingen de deelnemers het bos in en namen hilarische foto's. Opdrachten waren bijvoorbeeld: "Beeld een sprookje uit", "Maak een zo Zweeds mogelijke foto" en "Het

leven van een bij". De drie groepen hebben hun inzendingen ingestuurd en alle foto's zijn te zien op de website: [fotopagina](#). Er zijn heel veel leuke foto's gemaakt en het was moeilijk voor de deskundige jury om de winnaars aan te wijzen. Na lang overleg zijn de foto's van groepje 3 verkozen als het meest creatief. Zij winnen de eeuwige roem!

Na de tocht begon het avondprogramma. De barbecue werd aangestoken en er kon vlees en vegetarisch gegeten worden. Er waren nog lekkere drankjes om daarna de olympistisch-Zweedse Midzomernacht te vieren en na te praten met de aanwezigen. Het zag ernaar uit dat iedereen het naar hun zin heeft gehad. De Midzomerfeestcommissie wil allen bedanken voor de gezelligheid!

✚ Aankondiging Huiskamercolloquium

Huiskamercolloquium II: Wetenschap in theorie en praktijk

Het eerste huiskamercolloquium was **een groot succes**. Ondertussen zijn we een jaar verder. Hoog tijd dus, voor een vervolg. Dit zal een filosofische insteek hebben rondom de vraag: "Hoe werkt wetenschap?" — van historische visies en methoden tot de huidige dagelijkse praktijk.

Of huiskamercolloquium nog wel zo'n goede beschrijving is van de dag valt te bezien: dezelfde huiskamer, maar naast enkele voordrachten ook veel discussie en een spel vol intrige. Onze speciale gast en spreker is Victor Gijsbers, universitair docent wetenschapsfilosofie te Leiden.

Het huiskamercolloquium zal plaatsvinden in Utrecht, bij Eva thuis op 29 september. Neem je eigen vragen en inzichten mee voor de discussie en iets te eten/drinken voor tussendoor. Ontvangst vanaf 11.30, aanvang 12 uur. Voor meer informatie en/of aanmelden: zie [het forum](#) of mail Eva ([eedeinum\[at\]gmail\[punt\]com](mailto:eedeinum[at]gmail[punt]com)).

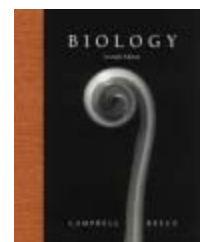
✚ Overige aankondigingen

Naast het huiskamercolloquium bij Eva heeft Rubisco voor het najaar van 2013 nog 2 activiteiten gepland. Dit jaar zal de Sinterklaasactiviteit het thema "Life after NBO" krijgen. Het bestuur is momenteel bezig plannen voor deze activiteit uit te werken. De datum staat al vast: zaterdag 16 november. Dus zorg dat je dat alvast in je agenda zet!

Ook de voorbereidingen voor KOEN9 zijn in volle gang. KOEN (Kerst & Oud En Nieuw) zal uiteraard in de decemberperiode zijn. De commissie zal ons te zijner tijd over locatie, thema en tijden informeren.

✚ Oproep Campbelltoetsploeg

Een vast onderdeel van de eindronde is de Campbelltoets: een toets op zeer hoog niveau met een flink deel van Campbell's 'Biology' handboek als leerstof. Het leren uit Campbell is een bijzonder goede voorbereiding voor de eindronde en de toets blijkt vaak een goede graadmeter voor wie er naar de Internationale mogen. De toets wordt ieder jaar door oud-olympisten gemaakt en daar kun jij ook bij helpen. Een beetje parate biologiekennis is wel een vereiste. Laat graag vóór 1 oktober weten of je wilt helpen door te [mailen naar Roel](#).

Vertrek Eva / Nieuwe nieuwsbriever

Eva vertrekt dit najaar naar Schotland en stapt daarmee uit de nieuwsbriefcommissie. We danken Eva voor haar bijdragen! Er komt daarmee plaats voor een nieuwe journalist. Wil jij een paar keer per jaar meeschrijven? Heb je misschien ideeën voor een nieuwe rubriek? Stuur een mailtje naar nieuwsbrief@biologieolympiade.nl. We horen graag van je!

Advertentie: SSL

Vind je het leuk om kennis over te dragen?

Dan ben je bij de Examencursussen van de Universiteit Leiden aan het goede adres. Voor verschillende vakken zijn we op zoek naar (assistent)docenten om ons team aan te vullen. Heb je er plezier in het beste bij leerlingen, collega's en bij zichzelf naar boven te halen? En heb je een examencijfer van minimaal een 8,5 (CSE) voor het vak waarvoor je belangstelling hebt? Dan zoeken we jou! Voor meer informatie en alle vereisten, zie www.ssleiden.nl/solliciteren.

We bieden je de mogelijkheid om te werken in een inspirerende omgeving met gezellige en gemotiveerde collega's en leerlingen tegen een vergoeding van €130 per dag (eventuele overnachting en maaltijden worden verzorgd). Interesse? Mail dan je CV en cijferlijst van de middelbare school naar sollicitaties@ssleiden.nl.

Oud-olympist in beeld

In deze rubriek stelt een oud-olympist zich voor en vertelt hij/zij over zichzelf. Deze keer: Fransje van Tartwijk. Fransje deed mee aan de NBO en IBO in 2013. We bedanken Fransje voor haar bijdrage!

Toen ik in de vijfde zat klonk meedoen aan de biologie-olympiade als een leuk puzzeltje waar ik even een uur of twee mee bezig zou zijn, maar dat geen verdere impact op me zou hebben. Dat was niet waar. Ik zal bijvoorbeeld nooit meer zomaar een slak kunnen eten, nu ik tijdens de eindronde heb gezien dat een slak niet puur uit slijmerig weefsel bestaat, maar ondanks zijn uiterlijk toch propvol organen zit. De IBO deed daar nog eens een schepje bovenop.

De IBO – dit jaar in een zonnig Bern – was voor mij een heel bijzondere ervaring. Dat kwam niet zozeer door de Zwitserse alpenlucht, die zo geweldig en uniek bleek dat het loonde om er in een museum blikjes van te verkopen, door de excursies, of door de schoonheid van de blauwe Aare, maar door de grote hoeveelheid mensen die het meer dan helemaal waard waren om te leren kennen en van te leren. Voorbeelden van nieuw opgedane kennis: iedereen houdt van stroopwafels en weerwolven, maar drop is aan weinigen besteed; men zou heel veel respect moeten hebben voor iedereen die Fins als tweede taal beheerst; Georgische kinderliedjes zijn niet altijd even vriendelijk; Australiërs moeten hun schuurtjes vaak uitmesten om een overdaad aan giftige wezens te voorkomen. Ik vind het nog steeds erg jammer dat de IBO afgelopen is. Ik heb hem wel zeer waardig afgesloten door bij zonsopgang, in multicultureel gezelschap, boven op een heuvel ‘Bohemian Rhapsody’ te zingen (een reprise van onze ‘vlekkeloze’ voorstelling tijdens de karaoke-avond). Terug thuis leeft de IBO voort in de sterke toename in mijn facebook-activiteit. Bovendien heb ik door deze geweldige ervaring zelfvertrouwen opgedaan voor mijn volgende internationale stap: verhuizen naar het niet bijzonder zonnige Cambridge.

In Cambridge ga ik Natural Sciences studeren. Die keuze heb ik gemaakt omdat ik een brede basis in béta wilde, die bijvoorbeeld nodig is voor het analyseren van ‘big data’ en modelleren en het waarnemen van ‘dansende’ eiwitten dankzij kennis van de optica. Uiteindelijk wil ik me dan specialiseren in iets dat aan de biochemie gerelateerd is (met veel membranen en eiwitten). De University of Cambridge is behoorlijk decentraal georganiseerd, dus ik ben naast student van de universiteit ook lid van een college, dat ik natuurlijk niet kan nalaten om te noemen: Queens' College. Voor de wiskundigen: het is het college met de ‘mathematical bridge’. Op 4 oktober vertrek ik, dus ik zit nu thuis vol ongeduld met mijn ‘gown’ (een Harry Potter-achtig kledingstuk) te wachten op het grote moment. Ik hoop en verwacht een intensieve drie jaar met veel nieuwe kennis en plezier.

Agenda

In deze rubriek geven we data van enkele interessante activiteiten in de komende tijd. Heb je zelf ook iets voor op de agenda? Mail het naar nieuwsbrief@biologieolympiade.nl.

Biologie Olympiade / Rubisco

zo. 29 september	Huiskamercolloquium Wetenschap in theorie en praktijk, met Victor Gijsbers Locatie: Twente 182, Utrecht..
za. 16 november	Sinterklaasactiviteit Life after NBO, meer details worden later aangekondigd.
december	KOEN9, meer details volgen later.

Overige activiteiten

17 september, 20.00 uur	Generatie nooitgenoeg. Documentaire en debat, CREA theater, Amsterdam. (link).
18 september, 20.00 - 22.00 uur	Bubble puzzles: de wereld van bellen. Lezing en demo's, Forum café, Enschede (link)
18 september, 20.00 - 21.30 uur	Geld 2.0: The bitcoin. Debat, Arminius, Rotterdam (link)
18 september, 20.00 - 21.30 uur	Over de bloemetjes en de bijtjes: Seks, waarom eigenlijk?. Lezing, Aula, Utrecht (link)
23 september, 20.00 uur	All together for ourselves: exploring the rules of collective behaviour. Lezing, aula, Maastricht (link)

24 september, 14.30 - 16.30 uur	Forbidden science: when political power hates knowledge. Lezing, Esplanade building, Tilburg (link)
24 september, 20.00 - 22.15 uur	Science café: Organen in het lab. Lezing, Polare, Eindhoven (link)
24 september, 20.00 - 21.30 uur	Creativity and madness. Lezing, Academiegebouw, Groningen (link)
26 september, 17.00 - 18.30 uur	Onverklaarbaar ziek. Lezing, ForumImages, Groningen (link)
30 september, 19.30 - 21.00 uur	Wetenschapscafé: Veroudering. Lezing, DikT, Rotterdam (link)
1 oktober, 20.00 - 22.00 uur	Wat is ons heilig? Natuur, religie, mensenrechter. Lezing en debat, Collegezalencomplex, Nijmegen (link)
3 oktober	Night University. Evenement met muziek, demo's, workshops enz., voor meer info zie (link)
8 oktober, 19.30 - 21.00 uur	Midas Dekkers en de Homo adidas. Lezing, Vrijhof/Agora, Enschede (link)
9 oktober, 20.00 uur	Patterns in the history of life. Lezing, Aula, Maastricht (link)
9 oktober, 20.00 - 22.00 uur	Als het hokje m/v niet past. Lezing, Academiegebouw, Groningen (link)
16 oktober, 20.00 - 22.00 uur	De spieren van Epke Zonderland. Lezing, Forum café, Enschede (link)
17 oktober, 20.00 uur	Van wie is de natuur eigenlijk?. Lezing, Aula, Maastricht (link)
30 oktober, 20.00 - 21.30 uur	Ik/jij/wij: Identiteit en het babybrein. Lezing, Aula, Utrecht (link)
30 oktober, 20.00 - 22.00 uur	Compassion: nice idea or global imperative?. Lezing, Collegezalencomplex, Nijmegen (link)
19 november, 19.30 - 21.00 uur	Obesitas: een vet probleem. Lezing, Vrijhof/Amphitheater, Enschede (link)
10 december, 19.30 - 21.00 uur	The human brain project. Lezing, Vrijhof/Amphitheater, Enschede (link)

Contact

In contact blijven/komen met andere oud-olympisten kan altijd via het [forum](#), de [Facebookgroep](#) of de [LinkedIn-groep](#).

Wil je actief meeschrijven of heb je nieuwtjes? [We horen graag van je!](#)

Deze nieuwsbrief wordt uitgegeven door de nieuwsbriefcommissie van "Rubisco"

Redactie: Rob Verlinden, Eva Deinum, Roel Baars, Marije ter Wal

Mocht je de toezending van deze nieuwsbrief niet langer op prijs stellen, stuur dan een e-mail naar nieuwsbrief@biologieolympiade.nl met het onderwerp "AFMELDEN [je emailadres]".